

На основу члана 80. тачка 11) Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК О КОДЕКСУ ДОБРЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРАКСЕ

- „Службени гласник РС” број 23/2023 од 24. марта 2023. године -

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописује кодекс добре пољопривредне праксе.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *кодекс добре пољопривредне праксе* је примена знања у коришћењу природних ресурса, односно скуп правила која непосредно примењује власник, односно корисник пољопривредног земљишта са циљем одржавања пољопривредног земљишта погодним за пољопривредну производњу и заштиту животне средине;

2) *пољопривредно земљиште* је земљиште које се користи за пољопривредну производњу (њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре), које је као такво уписано у регистар катастра непокретности и земљиште које се након спроведених мелиоративних и агротехничких мера може привести намени за пољопривредну производњу;

3) *напуштено пољопривредно земљиште* је пољопривредно земљиште које се не користи за пољопривредну производњу и на којем се не спроводе редовно агротехничке мере са циљем избегавања или искорењавања инванзивних врста (коров и друго непожељно растиње);

4) *пашњак* је пољопривредно земљиште на којем расту природне траве, искључиво за пашу;

5) *трстик* је пољопривредно земљиште на којем расте трска;

6) *мочвара* је пољопривредно земљиште на којем расте мочварно биље, шаш и рогоз;

7) *трајни травњаци* су ливаде и пашњаци на којима расту вишегодишње траве;

8) *хранљиви режим пољопривредног земљишта* је измена садржаја хранљивих материја које су доступне биљкама, у току вегетационог периода, која настаје процесима: прихода хранљивих материја, распростирања, односно премештања хранљивих материја, расхода хранљивих материја из земљишта и изменом њиховог стања у пољопривредном земљишту;

9) *деградација пољопривредног земљишта* је процес нарушавања плодности пољопривредног земљишта који настаје природним путем, људском активношћу или услед непредузимања мера за отклањање штетних последица;

10) *угар* је обрадиво пољопривредно земљиште, односно њива, које се обрађује, непосејано је током целог вегетационог периода или у већем његовом делу и

на којем се обавља пољопривредна производња али се не засејава, односно може се засејати само усевима који ће бити заорани у зеленом стању у сврху ђубрења и побољшања плодности земљишта;

11) *физичка зрелост* земљишта је најповољније стање влажности земљишта при којем се оно без деформација најлакше обрађује, уз најмањи отпор пољопривредном оруђу;

12) *пољопривредно земљиште које се користи у непроизводне сврхе* је земљиште на којем се чува обележје пејзажа као културног и природног наслеђа или на којем је привремено забрањена пољопривредна производња.

Члан 3.

Власник, односно корисник пољопривредног земљишта одржава пољопривредно земљиште погодним за пољопривредну производњу и штити животну средину применом агротехничких и мелиоративних мера са циљем:

- 1) одржавања плодности пољопривредног земљишта;
- 2) спречавања деградације пољопривредног земљишта и заштите од ерозије;
- 3) смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште изазваних пољопривредном производњом;
- 4) смањења ризика од загађења пољопривредног земљишта и подземних вода загађивачима из пољопривредне производње нитратима и фосфатима, пореклом од средстава за исхрану биљака;
- 5) спречавања појаве напуштеног пољопривредног земљишта;
- 6) очувања обележја пејзажа;
- 7) исправног коришћења земљишта, привремено забрањеног за пољопривредну производњу и његовим обележавањем.

Члан 4.

Одржавање плодности пољопривредног земљишта спроводи се очувањем повољног хранљивог режима пољопривредног земљишта и оптималног садржаја органске материје, и то:

- 1) вршењем контроле плодности обрадивог пољопривредног земљишта уносом препоручених количина средстава за исхрану биља и оплемењивача земљишта (стајњак, компост, тресет и друго), уз примену агротехничких и мелиоративних мера, на основу издате препоруке овлашћене организације, привредног друштва или другог правног лица овлашћеног за вршење контроле плодности за одређивање параметара плодности пољопривредног земљишта од прве до пете катастарске класе, најмање сваке пете године, у складу са законом којим се уређује пољопривредно земљиште;
- 2) заоравањем жетвених остатака, и то: сламе, кукурузовине и др;
- 3) успостављањем плодореда правилним просторним и временским смењивањем усева у биљној производњи, односно успостављањем плодосмене правилним временским смењивањем усева, са што већим бројем биљних врста које учествују у смени усева: стрна жита, усеви који се сеју у широким редовима (окопавине), индустријских биљака, трава, детелина или њихових смеша.

Члан 5.

Спречавање деградације пољопривредног земљишта и заштита од ерозије спроводи се:

1) правилном и благовременом обрадом пољопривредног земљишта при стању физичке зрелости земљишта за обраду;

2) избором механизације и оруђа за обраду, као и приколица прилагођених карактеристикама земљишта, које се обрађује на начин да се избегне сабијање земљишта и друго оштећење, изазвано употребом тешке механизације;

3) избором конзервацијске, односно редуковане обраде пољопривредног земљишта;

4) увођењем у плодоред, односно плодосмену:

(1) биљног покривача током целе календарске године, нарочито у кишним периодима, на пољопривредном земљишту лакшег механичког састава, односно које се користи као угар,

(2) усева који имају изражен потенцијал заштите од ерозије (вишегодишње легуминозе, пшеница, јечам, зоб, просо и друге културе које имају разгранат коренов систем), у подручјима осетљивим на ерозију;

5) прекривањем жетвеним остацима и другим органским материјалом ради обезбеђивања минималне покривености пољопривредног земљишта током целе календарске године, нарочито у периодима након жетве,

6) остављањем природне вегетације на необрадивом пољопривредном земљишту како би се заштитио површински слој земљишта, која би послужила као станиште за биљни и животињски свет;

7) утврђивањем услова и начина коришћења пашњака проценом капацитета коришћења за поједине врсте стоке;

8) старањем да се на истој површини више од две године за редом не гаји исти усев, осим у случају гајења вишегодишњих усева (луцерка и трајни травњаци који погодују побољшању плодности земљишта);

9) старањем да земљиште осетљиво на ерозију не остане без земљишног покривача, као што је покровни усев и жетвени остаци;

10) сејањем формираних леја, нарочито у току зиме.

Члан 6.

Смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште изазване пољопривредном производњом, спроводи се:

1) старањем да се промена начина коришћења пашњака преоравањем, односно привођењем другој култури, врши у случајевима када се постиже рационалније и економичније коришћење пољопривредног земљишта и проценом извршеном од стране овлашћене организације, привредног друштва или другог правног лица овлашћеног за израду пројекта претварања необрадивог у обрадиво пољопривредно земљиште, у складу са законом којим се уређује пољопривредно земљиште;

2) заштитом трстика и мочвара од преоравања и одводњавања, односно заштитом пољопривредног земљишта код којег је под утицајем превлаживања формиран слабо пропустан или непропустан хоризонт или слој изнад којег се задржава вода и долази до накупљања тресета, односно тресетног хумуса;

3) старањем да се течно стајско ђубриво не примењује по целој површини пољопривредног земљишта у сувом или топлом периоду, нарочито у јулу и августу месецу.

Члан 7.

Смањење ризика од загађења пољопривредног земљишта и подземних вода изворима загађивача из пољопривредне производње нитратима и фосфатима, пореклом од средстава за исхрану биљака, спроводи се:

1) непримењивањем средстава за исхрану биља (минералних ђубрива и стајског ђубрива) у периоду обилних киша, када постоји значајна опасност од њиховог одношења по површини земљишта или испирања из земљишта;

2) непримењивањем азотних минералних ђубрива на површинама намењеним за међуусеве или усеве који везују азот;

3) непримењивањем стајског ђубрива на стрмим теренима, када постоји значајна опасност од њиховог одношења по површини земљишта;

4) непримењивањем минералног ђубрива, чврстог или течног стајског ђубрива на водом засићеном, поплављеном, замрзнутом или снегом покривеном пољопривредном земљишту или на пољопривредном земљишту када се обилна киша прогнозира у наредних 48 сати;

5) непримењивањем минералног ђубрива, чврстог или течног стајског ђубрива на удаљености од најмање:

(1) пет метара од текућих водотокова, односно десет метара од стајаћих вода,

(2) 50 метара од сваког бунара или бушотине дубине до 20 метара која се користи за добијање воде за људску употребу или у погонима за прераду млека;

6) неуношењем минералног ђубрива у јаркове, потоке или реке, живу ограду, необрадиво пољопривредно земљиште или на друга станишта на којима ђубриво може да угрози флору и фауну;

7) заоравањем у пољопривредно земљиште примењене осоке, у року од шест часова, и примењеног стајског ђубрива, у року од 24 часа, осим у случајевима временске непогоде или кvara на опреми;

8) вршењем контроле плодности и примене азотних ђубрива на површинама које су одређене као нитратно осетљива подручја на основу:

(1) разлике у потреби гајене културе за азотом и лабораторијским путем одређене резерве азота у земљишту у минералном облику,

(2) лабораторијским путем утврђене количине азота и фосфора у стајском ђубриву и издате препоруке о количини потребног стајског ђубрива, на основу разлике у потреби гајене културе за азотом и фосфором и лабораторијским путем одређене количине азота и фосфора у стајњаку који се примењује;

9) вођењем података о примени минералних и органских ђубрива са подацима: о годишњој количини набављеног ђубрива, типу ђубрива и садржају хранљивих материја у њему, датуму и количини сваке примене ђубрива и месту примене (локација и величина парцеле).

Члан 8.

Спречавање настанка напуштеног пољопривредног земљишта, чување обележја пејзажа и исправно коришћење пољопривредног земљишта у непроизводне сврхе, постиже се:

1) редовним спровођењем агротехничких мера са циљем избегавања или искорењавања инвазивних врста (коров и друго непожељно растиње);

2) коришћењем пољопривредног земљишта на којем је привремено забрањена пољопривредна производња због садржаја опасних и штетних материја изнад максимално дозвољених концентрација у непроизводне сврхе тако што ће се на видном месту поставити обавештење о привременој забрани пољопривредне производње и спровођењем мере из тачке 1) овог члана;

3) одређивањем површине до 5% од укупне површине пољопривредног земљишта за коришћење у непроизводне сврхе за чување обележја пејзажа (живе ограде, камени зидови, камене обале, земљане обале, ограде од дасака, баре за напајање

стоке, јаркови, међе, изоловано дрвеће, дрвеће у дрвореду или у групама, терасе и друго) на начин да се њима не мора активно управљати, већ их само треба задржати;

4) на начин којим се не уништавају, нити оштећују карактеристике предела (живе ограде, канале, међе, усамљена стабла, дрвореде или дрвеће у групама, терасе и сл).

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-00198/2021-09
У Београду, 21. март 2023. године

МИНИСТАР
Јелена Танасковић

4827023.0156.1/1

